EVROPSKÝ PARLAMENT 2009 - 2014

Dokument ze zasedání

2. 5. 2012 B7-0224/2012

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení Komise

v souladu s čl. 110 odst. 2 jednacího řádu

o námořním pirátství
(2011/2962(RSP))

Roberts Zīle, Charles Tannock, Geoffrey Van Orden, Peter van Dalen, Oldřich Vlasák, Paweł Robert Kowal, Jacqueline Foster
za skupinu ECR

B7-0224/2012

Usnesení Evropského parlamentu o námořním pirátství
(2011/2962(RSP))

Evropský parlament,

– s ohledem na své usnesení ze dne 20. května 2008 o integrované námořní politice pro Evropskou unii[1],

– s ohledem na svá usnesení k námořnímu pirátství, zejména na usnesení ze dne 23. října 2008 o námořním pirátství[2] a usnesení ze dne 26. listopadu 2009 o politickém řešení problému pirátství u somálského pobřeží[3],

– s ohledem na Úmluvu Organizace spojených národů o mořském právu (UNCLOS) ze dne 10. prosince 1982,

– s ohledem na Úmluvu Organizace spojených národů o potlačování protiprávních činů proti bezpečnosti námořní plavby z roku 1988,

– s ohledem na rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1814(2008) ze dne 15. května 2008, 1816 (2008) ze dne 2. června 2008, 1838(2008) ze dne 7. října 2008, 1851(2008) ze dne 16. prosince 2008, 1863(2009) ze dne 16. ledna 2009, 1897(2009) ze dne 30. listopadu 2009, 1918(2010) ze dne 27. dubna 2010, 1950(2010) ze dne 23. listopadu 2010, 1976(2011) ze dne 11. dubna 2011, 2010(2011) ze dne 30. září 2011, 2015(2011) ze dne 24. října 2011 a 2020(2011) ze dne 22. listopadu 2011, jakož i na rezoluci 2036(2012) ze dne 22. února 2012 o situaci v Somálsku,

– s ohledem na společnou akci Rady 2008/749/SZBP ze dne 19. září 2008 o vojenské koordinační akci Evropské unie na podporu rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1816(2008) (EU NAVCO)[4],

– s ohledem na společnou akci Rady 2008/851/SZBP ze dne 10. listopadu 2008[5] a rozhodnutí Rady 2010/766/SZBP ze dne 7. prosince 2010 o vojenské operaci Evropské unie nazvané ATALANTA[6],

– s ohledem na rozhodnutí Rady ze dne 23. března 2012 o prodloužení mandátu mise EU NAVFOR ATALANTA do prosince 2014 a o rozšíření oblasti působnosti této mise,

– s ohledem na rozhodnutí Rady 2010/96/SZBP ze dne 15. února 2010 a na rozhodnutí Rady 2010/197/SZBP ze dne 31. března 2010 o vojenské misi Evropské unie EUTM Somalia,

---

[1] Přijaté texty, P6_TA(2008)0213.
[2] Přijaté texty, P6_TA(2008)0519.
[3] Přijaté texty, P7_TA(2009)0099.
[4] Úř. věst. L 252, 20.9.2008, s. 39.
[5] Úř. věst. L 301, 12.11.2008, s. 33.
[6] Úř. věst. L 327, 11.12.2010, s. 49.

– s ohledem na koncepci řešení krize, kterou přijala Rada ve složení pro zahraniční věci dne 16. prosince 2011 pro misi Rady na budování regionálních námořních kapacit (RMCB),

– s ohledem na strategický rámec pro oblast Afrického rohu, který přijala Rada dne 14. listopadu 2011 a jímž se má řídit zapojení EU v regionu,

– s ohledem na dohodu o rozdělení pravomocí podepsanou dne 9. června 2008 v Džibuti, jejímž cílem bylo iniciovat národní usmíření na širokém základě a vytvořit silné a všem otevřené politické spojenectví schopné zabezpečit mír, usmířit zemi a znovu nastolit ústřední státní moc,

– s ohledem na závěry konference o Somálsku konané v Londýně dne 23. února 2012,

– s ohledem na čl. 110 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že námořní doprava je v celé historii Evropy jedním z hlavních odrazových můstků hospodářského růstu a prosperity a že se přes 80 % světového obchodu uskutečňuje po moři;

B. vzhledem k tomu, že na pirátství a ozbrojené loupeže na moři je nutno reagovat koordinovaně v souladu s právním rámcem, který poskytuje úmluva UNCLOS; vzhledem k tomu, že podle článku 100 úmluvy mají všechny státy povinnost spolupracovat na potlačování pirátství;

C. vzhledem k tomu, že se ve věci pirátství na volném moři stále nedospělo k řešení a pirátství se dále rychlým tempem rozmáhá v západní části Indického oceánu, zejména při pobřeží Somálska a v oblasti Afrického rohu, ale také v některých dalších oblastech, včetně jihovýchodní Asie a západní Afriky, a stává se tak stále vážnější hrozbou pro lidské životy a bezpečnost námořníků a jiných osob, ale i pro rozvoj a stabilitu regionu, mořské životní prostředí, světový obchod, všechny formy námořní dopravy a přepravy, včetně rybářských plavidel, a pro dodávky humanitární pomoci;

D. vzhledem k tomu, že nebezpečnými námořními oblastmi každoročně proplouvá 10 000 evropských lodí, a pirátství proto kromě hrozby pro lidské životy a bezpečnost představuje také hospodářský problém, neboť ohrožuje námořní trasy mezinárodního obchodu a má závažný negativný dopad na mezinárodní obchod;

E. vzhledem k tomu, že se počet pokusů o napadení plavidel zvyšuje – v roce 2011 bylo hlášeno, že došlo k 28 případům únosů lodí, 470 námořníků bylo uneseno a 15 námořníků bylo zavražděno, a v současnosti je v Somálsku zadržováno 7 lodí pro výkupné a asi 190 námořníků je drženo jako rukojmí, a to za děsivých a nelidských podmínek po stále delší dobu;

F. vzhledem k tomu, že piráti stále rozvíjejí svoji taktiku a metody a rozšířili svůj operační rádius tím, že používají větší unesená plavidla jako tzv. „mateřské lodě“;

G. vzhledem k tomu, že pokračující politická nestabilita v Somálsku je jednou z příčin problému pirátství a přispívá k jeho šíření, a vzhledem k tomu, že pirátství někteří Somálci i nadále považují za výnosný a realizovatelný zdroj příjmu;

H. vzhledem k tomu, že boj s pirátstvím nelze vyhrát pouze pomocí vojenské síly, ale že vítězství závisí zejména na úspěšném podporování míru, rozvoje a budování státu v Somálsku,

I. vzhledem k tomu, že problém pirátství má rovněž negativní dopady na celou oblast, v níž se rybolovné činnosti staly nebezpečnými nejenom pro plavidla EU provozující rybolov např. v seychelských výsostných vodách na základě dohody o partnerství v oblasti rybolovu mezi EU a Seychelskou republikou, ale také pro místní rybáře, jimž EU zabezpečuje odvětvovou podporu; se zřetelem na skutečnost, že místní rybáři nemají k dispozici tytéž prostředky, pokud jde o financování a lidské zdroje, aby se mohli před pirátstvím chránit jako trawlery Unie;

J. vzhledem k tomu, že EU je v Somálsku největším dárcem a že se doposud zavázala poskytnout rozvojovou pomoc ve výši 215,4 milionu EUR prostřednictvím Evropského rozvojového fondu na období 2008–2013; vzhledem k tomu, že hlavním cílem tohoto finančního příspěvku je dostat tamější obyvatele z chudoby a pomoci jim dosáhnout soběstačného hospodářského růstu a poskytnout trvalé řešení pro stabilitu v zemi tím, že se budou řešit hlavní příčiny pirátství, tedy financováním projektů, jejichž cílem je zlepšit správu věci veřejných, vzdělávání a hospodářský růst, a podporou jiných než klíčových odvětví (zdravotnictví, životní prostředí, vodní hospodářství a hygiena);

K. vzhledem k tomu, že mnoho členských států v současnosti vyvíjí svá vlastní pravidla pro rozmisťování ozbrojených hlídek na obchodních lodích;

1. znovu opakuje, že je vážně znepokojen vzrůstající hrozbou, jež pirátství a ozbrojené lupičství na moři vůči mezinárodním plavidlům a plavidlům EU a rybářským, obchodním a osobním lodím v Indickém oceánu poblíž afrického pobřeží, zejména při pobřeží Somálska a Afrického rohu, představuje pro bezpečnost námořníků a jiných osob, pro regionální stabilitu a všechny formy námořní přepravy a dopravy, včetně rybářské činnosti;

2. vyzývá Evropskou komisi a členské státy, aby urychleně zvážily možnosti osvobození stovek námořníků v současnosti držených jako rukojmí, jež by ukončilo jejich dlouhé a otřesné věznění v rukou věznitelů a umožnilo těmto námořníkům vrátit se domů, a současně možnosti ukončení zadržování unesených plavidel;

3. bere na vědomí příspěvek mezinárodních námořních sil členských států EU, NATO a USA provádějících tři hlavní protipirátské námořní mise v regionu (EU NAVFOR, CTF-150/151 a TF-508 v rámci operace NATO nazvané Ocean Shield) k námořní bezpečnosti u pobřeží Somálska;

4. zdůrazňuje nezbytnost užší spolupráce na všech úrovních s cílem zamezit zbytečnému zdvojení činností v rámci misí EU a NATO, neboť oba subjekty, EU i NATO, působí na základě své rozhodovací autonomie v téže oblasti, mají tytéž zájmy a z velké části čerpají z prostředků stejných evropských států;

5. velmi vítá londýnskou konferenci o Somálsku, jež se konala dne 23. února 2012 v Lancaster House, a výsledné komuniké z této konference, v němž se mimo jiné odkazuje na odhodlání mezinárodního společenství vymýtit pirátství, úsilí vynakládané na boj proti

pirátství ze strany partnerů v oblasti průmyslu a na výzvu, aby byly na lodích ve větším měřítku přijímány osvědčené postupy řízení, a ujištění o tom, že v případě pirátství nebude platit žádná beztrestnost; dále vítá výzvu k většímu rozvoji soudních kapacit, aby bylo možné soudně stíhat a zadržovat osoby zodpovědné za pirátství v Somálsku i v širším regionu;

6. bere na vědomí rozhodnutí Rady ve složení pro zahraniční věci ze dne 27. února 2012 o prodloužení mandátu mise EU NAVFOR ATALANTA do prosince 2014,

7. bere na vědomí rozhodnutí Rady ve složení pro zahraniční věci ze dne 12. prosince 2011 o přípravě regionální výcvikové mise pro budování regionálních námořních kapacit (RMCB), která bude školit pobřežní policejní síly a soudce; vyslovuje obavy nad touto misí vzhledem k nedostatkům předchozích výcvikových misí EU, zejména mise EUPOL v Afghánistánu;

8. zdůrazňuje, že pokračování beztrestnosti pirátů vede k omezení odstrašujících účinků; vyjadřuje politování nad tím, že navzdory dohodám, které EU uzavřela se třetími zeměmi (Keňou, Seychelskou republikou, Mauriciem, Puntlandem, Somalilandem, Somálskem), a mezinárodním právním rámcům nejsou stále mnozí piráti a další zločinci zadržováni, nebo dojde-li k jejich zadržení, jsou často propouštěni na základě nedostatečně podložených právních důkazů, přičemž ani trestní právo některých členských států EU neposkytuje dostatečná ochranná opatření proti pirátství na volném moři;

9. v této souvislosti vyzývá k okamžitému přijetí účinných opatření, na jejichž základě budou stíhány a trestány osoby podezřelé z pirátství, a naléhavě žádá třetí země a členské státy EU, které tak dosud neučinily, aby do svého vnitrostátního práva provedly veškerá ustanovení obsažená v Úmluvě OSN o mořském právu a v Úmluvě o potlačování protiprávních činů proti bezpečnosti námořní plavby s cílem vyřešit problém beztrestnosti pirátů;

10. naléhavě žádá členské státy, aby ve spolupráci s Europolem a Interpolem vedly vyšetřování s cílem vysledovat peněžní toky a zabavovat peněžní prostředky vyplacené pirátům jako výkupné, neboť existují náznaky, že by tyto prostředky mohly putovat na bankovní účty po celém světě, včetně bank v Evropě, a aby odhalovaly a rozbíjely sítě organizované trestné činnosti, které z této činnosti čerpají svůj zisk;

11. vyzývá mezinárodní síly, aby usilovaly o účinné řešení problému, který spočívá ve zvýšeném využívání obchodních lodí obsazených piráty jako „mateřských lodí“, v důsledku čehož dochází k výraznému zvýšení operační kapacity pirátů, kteří tak mohou zahajovat své útoky s větší úderností, odhodláním a flexibilitou v celém severozápadním Indickém oceánu;

12. konstatuje, že by mělo být vystupňováno úsilí o zajištění pozemního řešení problému pirátství a že by operace NATO a EU měly být upraveny tak, aby pobřežní mise působící proti pirátům mohly legálně zaútočit na pobřežní zařízení a přístaviště pro plavidla pirátů, a tím napomoci účinně snižovat schopnost pirátů zahájit útoky proti lodím;

13. vybízí společnosti námořní dopravy, aby dodržovaly a plně uplatňovaly osvědčené postupy řízení pro ochranu před somálským pirátstvím, které všem zúčastněným stranám

poskytují dostatečné množství informací o tom, jak by lodě mohly napadení piráty u pobřeží Somálska předejít, jak jim zabránit či jak je odvrátit; znovu opakuje svou výzvu všem plavidlům operujícím v této oblasti, aby se zaregistrovaly u příslušných orgánů pro koordinaci námořní bezpečnosti a aby se řídily doporučeními vydanými v rámci EU-NAVFOR ATALANTA; vyzývá členské státy, aby zajistily registraci všech svých plavidel;

14. zdůrazňuje, že vést úspěšný boj proti pirátství bude možné pouze tehdy, pokud se uskuteční účinná a dobře koordinovaná mezinárodní akce, která spojí bezpečnost s rozvojem, zásadami právního státu a dodržováním lidských práv a mezinárodního humanitárního práva; zvláštní pozornost by proto měla být věnována nestabilní a často anarchistické politické situaci na pevnině, kterou zhoršuje nedostatečný hospodářský rozvoj;

15. naléhavě žádá Radu a Komisi, aby na základě několika žádostí prozatímní federální vlády Somálska o mezinárodní pomoc s cílem zamezit pirátství u somálského pobřeží, pokračovaly společně s OSN a Africkou unií ve spolupráci s touto somálskou vládou a aby ji podporovaly v boji proti pirátství, aš-Šabábu a pachatelům, kteří musí být postaveni před soud, a aby Somálsku a celému regionu pomohly posílit jejich kapacity;

16. vítá skutečnost, že etiopské jednotky nedávno osvobodily rozsáhlá území, na nichž žilo somálské obyvatelstvo a jež byla ovládána hnutím aš-Šabáb; bere na vědomí nedávné zásahy keňských vojenských jednotek na území Somálska z důvodu legitimní obrany proti únosům turistů, včetně turistů ze Spojeného království, které spáchali teroristé z aš-Šabábu;

17. vítá pozitivní úlohu Somalilandu a pokrok, který Somaliland učinil v boji proti pirátství; vyjadřuje poděkování těm zemím, které poskytly materiální pomoc a výcvik pro pobřežní stráž Somalilandu, aby mohla převzít větší úlohu v účinném potírání pirátství tím, že bude označovat podezřelá plavidla pro námořní síly hlídkující v regionu;

18. je znepokojen stále se zhoršující humanitární situací v oblasti Afrického rohu a žádá mezinárodní společenství a zejména EU o poskytnutí větší humanitární pomoci lidem v nouzi s cílem vyřešit tak rostoucí potřeby v humanitární oblasti a zabránit jakémukoli dalšímu zhoršování situace;

19. vítá rozhodnutí Komise týkající se další finanční podpory ve výši 50 milionů EUR, která by měla být poskytnuta v rámci mise Africké unie v Somálsku (AMISOM), a vyzývá členské státy a mezinárodní společenství, aby pomáhaly prosazovat v Somálsku mír, hospodářský rozvoj a budování stabilního demokratického režimu, což by v dlouhodobém měřítku pomohlo zajistit bezpečnost a usnadnilo boj proti pirátství; vítá jmenování zvláštního zástupce EU pro oblast Afrického rohu;

20. zdůrazňuje okamžitou potřebu výstavby zadržovacích zařízení pro piráty v Somalilandu, Somálsku a Puntlandu, které odpovídají mezinárodním normám; vyzývá k nalezení řešení, které by pro tento účel umožnilo poskytnout mezinárodní finanční pomoc;

21. vítá projekt EU Marsic, který vznikl v rámci programu pro důležité námořní trasy nástroje stability s cílem zvýšit námořní bezpečnost v západní části Indického oceánu a Adenského

zálivu prostřednictvím sdílení informací a budování kapacit, přičemž zdůrazňuje spolupráci mezi zeměmi v tomto regionu a očekává prodloužení projektu na období po roce 2013;

22. podporuje protipirátské iniciativy přijaté zemích oblasti východní a jižní Afriky a Indického oceánu, jako je nový protipirátský projekt MASE (námořní a bezpečnostní program), který obdržel počáteční finanční podporu EU ve výši 2 milionů EUR;

23. vyzývá členské státy, aby v souladu se svými svrchovanými právy učinily na lodích nezbytná bezpečnostní opatření; zdůrazňuje, že využívání soukromých ozbrojených stráží na proplouvajících plavidlech není řešením problému pirátství, nýbrž pouze dočasným opatřením, jež byli majitelé lodí nuceni přijmout ve snaze ochránit námořníky; také vyzývá Komisi a Radu, aby usilovaly o utváření přístupu EU týkajícího se přítomnosti autorizovaného ozbrojeného personálu na palubě plavidel s cílem zajistit řádné prosazování iniciativ Mezinárodní námořní organizace v tomto ohledu;

24. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal Radě, Komisi, členským státům, generálním tajemníkům Africké unie, OSN a Mezivládního úřadu pro rozvoj (IGAD), prezidentovi prozatímní federální vlády Somálska a Panafrickému parlamentu.